

Štórski ŽELEZAR

Leto XX.

1980

SEPTEMBER 1980

ŠT. 18

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

„Brez gradov v oblakih...“

30 LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI ŠTORE

Slavnostni govornik je bil predsednik ZSS Vinko Hafner

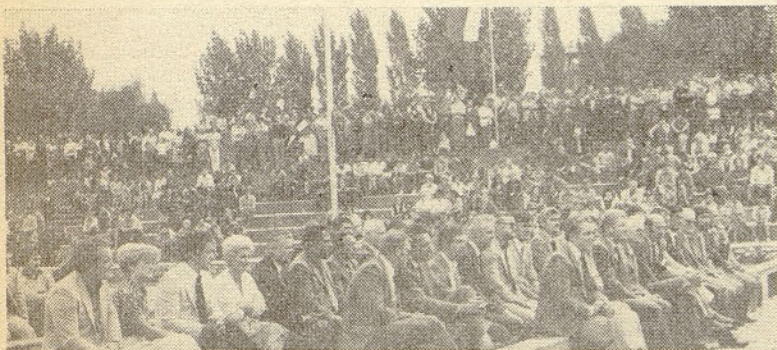
»V tem trenutku je za nas zelo važno, da združimo do konca leta načrtovana razmerja v delitvi dohodka; to tudi pomeni, da bi se osebni dohodki povečevali za približno četrtno manj, kot pa bi se povečeval celotni dohodek. In to spet pomeni, da se bo realni življenjski standard do konca leta kar precej znižal. Gre za to, da si ustvarimo pogoje, da bi že prihodnje leto spet normalneje uskladili rast dohodka in produktivnosti dela z rastjo življenjskega in družbenega standarda delavcev...«

Predsednik sveta zveze sindikatov Slovenije, Vinko Hafner

To je le eden izmed glavnih poudarkov iz govora Vinka Hafnerja, ki je bil gost štorskih železarjev na osrednji prireditvi, s katero so počastili pomemben jubilej — 30-letnico samoupravljanja. Bilo je prav na dan, 13. septembra, ko se je pred tridesetimi leti na svoji prvi seji sestel prvi delavski svet Železarne Štoře.

Sicer pa je bil prvi govornik predsednik delavskega sveta delovne organizacije Tomo Majer, ki je jedrnat nanizal najpomembnejša obdobja razvoja poti železarne, katerih danes okrog 3.400 delavcev v 15 TOZD in 6 delovnih skupnostih skupnih služb, ustvarja za približno sedemkrat večjo blagovno proizvodnjo, kot jo je leta 1950 — tedaj 25.000 ton, letošnja zaokrožitev pa naj bi dosegla že 180.000 ton, kar

Okoli 1.000 delavcev in krajanov je pozorno spremljalo program proslave

istočasno v denarju predstavlja preko 3 milijarde dinarjev skupnega prihodka.

Kljub mnogim težavam, od katerih največje so mogoče prav tiste z izgubami pri proizvodnji traktorjev, pa so v glavnem letošnji kazalci uspešnosti štorskih železarjev zelo dobri in spodbuda za prihodnje leto ter za načrtovanje prihodnjega petletnega srednjeročnega obdobja. Vendar je prav pri tem načrtovanju v prihodnje treba jasno razmejiti, katere naložbe na dogovorjenem prednostnem seznamu je mogoče uresničiti v naslednjih petih letih, katere ne in katere prestaviš še za nadaljnjih pet let v prihodnji čas. Skratka: najpomembnejše je, da svoje načrtovane naložbe najprej pomerimo na kopitu lastnih zmožnosti. Prav na to je Vinko Hafner v svojem slavnostnem govoru posebej opozoril, ko je govoril o doslednosti gospodarskih stabilizacijskih prizadevanj in ukrepov in deležu vseh slovenskih železarjev pri tem.

Po mnenju Vinka Hafnerja je potrebno držati in celo pospešiti tempo izvoza našega združenega dela, pri čemer je omenil dobre izvozne rezultate železarne Štoře, ki je v primerjavi z lanskim v prvem polletju letošnjega leta izvoz povečala kar za 78 odstotkov.

Proizvodna prihodnost in usmerjenost železarne bo morala biti v jeklu, saj bi ob optimalni izkoriščenosti, sedaj oziroma od lanskega novembra, že dveh jeklarskih elektroobložnih peči, pa seveda še ob zaokrožitvi ostalih jeklarskih naložb, »spekli« že tudi 230.000 ton jekla, kajti tržišče je lačno brušenih in vlečenih pa termično obdelanih jeklenih profilov.

Poleg obeh govorov pa so osrednjo slovesnost ob 30-letnici samoupravljanja v železarni Štoře popestrili še s kulturnim sporedom člani pihalnega orkestra štorskih železarjev pod vodstvom prof. Franca Zupanca, pevski zbor učencev štorske osnovne šole, recitator amaterskega gledališča Železar in folklorna skupina bratov Ipavec iz Šentjurja. Tako so štorski železarji ne razkošno, skromno, a poudarjeno proslavili svoj samoupravljalški jubilej, pri čemer je srečno naključje, da je njihov praznik praktično tudi sovpadel s praznikom vse krajevne skupnosti Štoře.

Mitja Umnik

Govor predsednika delavskega sveta Železarne Štoře ob 30-letnici samoupravljanja (13. 9. 1980)

Tovarišice in tovariši!

Zbrali smo se, da počastimo 30. obletnico samoupravljanja v ŽELEZARNI ŠTORE. Dne 27. junija 1950 leta je takratna ljudska skupščina sprejela temeljni zakon o izročitvi tovarn delavcem v upravljanje.

Letos naša družbena skupnost narodov in narodnosti Jugoslavije prvič praznuje obletnico samoupravljanja brez našega ljubljenešega tovariša Tita, ki je pred 30. leti v ljudski skupščini obrazložil predlog zakona z naslednjimi zgodovinskimi besedami:

»Ljudska skupščina bo danes obravnavala načrt enega izmed najpomembnejših zakonov socialistične Jugoslavije, načrt zakona o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po kolektivih. Sprejetje tega zakona bo najpomembnejše zgodovinsko dejanje

ljudske skupščine, odkar je bil sprejet zakon o nacionalizaciji proizvodnih sredstev. Ta naš zakon o izročitvi tovarn, podjetij v upravljanje delovnim kolektivom je logična posledica razvoja socialistične izgradnje naše države. Je dosledno nadaljevanje v vrsti ukrepov, ki jih izdaja naša ljudska oblast na svoji nezadržni poti v socializem.«

Naša samoupravna družbena ureditev v Jugoslaviji je v treh desetletjih prerasla v edinstveni pojav v svetu. Že 30 let poteka nenehni boj in prizadevanje za uresničitev idej upravljanja delovnih organizacij po delavcih, krajev in občin po občinah, zavarovancev in izvajalcev po upravljanju skladov. Dolga vrsta prispodob bi nastala ob naštevovanju vseh primerov in oblik samoupravljalških odnosov. Danes

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

lahko s ponosom ugotavljamo, da delovni ljudje širom naše socialistične samoupravne skupnosti narodov in narodnosti Jugoslavije upravljamo s celotno družbeno sfero.

Sledeč namenu zakona smo tudi štorski železarji že 6. septembra 1950. leta izvolili svoj prvi 59-članski delavski svet, ki je imel 13. septembra 1950. leta, to je točno pred 30 leti na današnji dan, svojo prvo sejo in na njej tudi izvolil prvi Upravni odbor Železarne Store. Dne 17. septembra 1950. leta je takratni generalni direktor direkcije črne metalurgije Jugoslavije tovariš ing. Kotnik predal ključne delovne organizacije prvemu predsedniku delavskega sveta tovarišu

Tomo Majer, predsednik delavskega sveta DO ŽS

Vogi. Ta dan si je tudi izbrala Krajevna skupnost Store za svoj krajevni praznik.

V nadaljnjem procesu samoupravnega razvoja v Železarni Store beležimo nekaj mejnikov. V prvem desetletju razvoja samoupravljanja smo prišli do spoznanja, da je potrebno samoupravljanje približati samim enotam v železarni, zato je bil 15. 11. 1960. leta sprejet sklep, da se razpišejo volitve v delavske svete takratnih obratov. Tako smo v letu 1961 imeli v vseh obratih že samoupravne organe, obratne delavske svete, delavske svete po številu 16, kateri so imeli od 7 do 27 članov ali skupno 217 delavcev v delavskih svetih.

Sprejetje temeljnega zakona o odločanju in delitvi dohodka leta 1968 in v decembru istega leta sprejeta XV. ustavna dopolnila sta nujno terjala tudi spremembo samoupravne organiziranosti, kot tudi spremembo vloge samoupravnih organov. Kot neposredna oblika informiranja delavcev se tedaj pojavijo v Železarni Store samoupravne delovne skupine, ki pa v času svojega nastanka še niso imele samoupravne oblike delovanja, temveč samo informativno obliko seznanjanja.

Proces širitve in poglobljanja samoupravnih odnosov v celotni sferi naše družbe je bil zaokrožen z ustavno reformo leta 1974 in sprejetjem Zakona o združe-

nem delu 27. novembra 1976. leta. Zato smo tudi v Železarni Store pristopili k novi samoupravni organiziranosti TOZD že leta 1973. Od prvotnih dveh temeljnih organizacij smo skladno z Zakonom o združenem delu postopoma prehajali na samoupravno organiziranost in ta proces zaključili lansko leto z organiziranostjo 15 TOZD in 6 delovnih skupnosti. Ta trenutek še čutimo potrebo po nadaljnjem vsebinskem razvijanju dohodkovnih odnosov, tako med samimi TOZD in Delovnimi skupnostmi v železarni, kot tudi na področju celotne dohodkovne povezanosti v širši družbeni sferi. Ocenjujemo, da smo bili v preteklosti uspešni, kar je vsekakor velika zasluga in vloga družbenopolitičnih organizacij v železarni, kot tudi kraja samega.

Razvoj Železarne Store je v zadnjih 30. letih temeljil na postavljenih konceptih potrebne modernizacije, rekonstrukcije in povečanja proizvodnih zmogljivosti, ki bi dali Železarni Store zaokroženo celoto v proizvodnji okoli 250 tisoč ton kvalitetnih jekel in 40 tisoč ton ulitkov.

V navedenem obdobju je bila prisotna izgradnja novih proizvodnih obratov predvsem na novem industrijskem kompleksu Store II. Izgradili smo obrate elektroplavž, livarno strojne litine, valjarno valjanih profilov, elektro jeklaro, mehansko obdelavo in tovarno traktorjev kot proizvodne obrate in vrsto spremljajočih obratov in oddelkov, predvsem s področja oskrbe energije in ostalih splošnih dejavnosti.

V letu 1979 — kot tudi že prej — se je v Železarni Store razmišljalo o potrebni finalizaciji proizvodnje, kar takrat surovinska dejavnost ni dajala tako sigurne ekonomske in socialne varnosti kolektivu Železarne Store. Tako je v iskanju novih proizvodov, ki bi pomenili določeno fazo in del finalizacije proizvodov Železarne Store, bila zgrajena tovarna traktorjev, ki pa v dosedanjem, več kot triletnem obratovanju, ni dala zelenih rezultatov. Mnogo je objektivnih razlogov, da rezultati niso bili doseženi tako, kot so bili načrtovani, zato so v postopku sana-

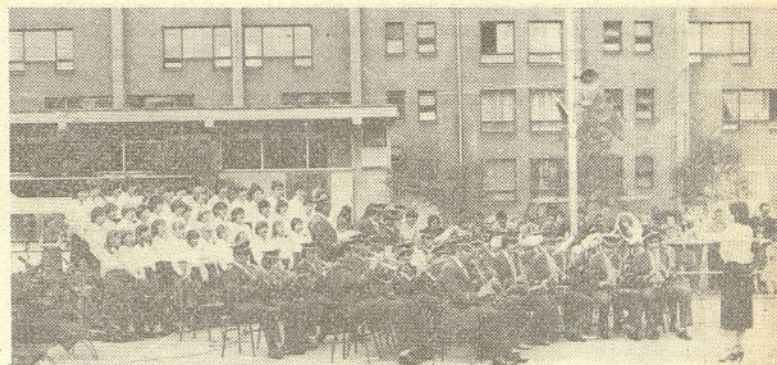

Mirko Gozdnikar, predsednik konference OOS Železarne Store pozdravlja udeležence slavlja

cijski ukrepi, da se ta proizvodnja ekonomsko sanira.

Današnji gospodarski trenutek, gospodarske razmere zadnjih dveh do treh let, pa tudi današnji pogledi na novo srednjeročno obdobje kažejo, da postaja surovinska dejavnost, predvsem proizvodnja jekla, izjemnega pomena za predelovalno industrijo Slovenije in Jugoslavije, ki se je v tem desetletju mnogo razvijala od surovinske dejavnosti.

V tekočem srednjeročnem obdobju 1976—1980 so bile v Železarni Store zgrajene: tovarna traktorjev, druga elektroobločna peč v elektro jeklarji, žarilnica za termično obdelavo valjanih profilov v valjarni II, dopolnilne zmogljivosti z novimi agregati v livarni valjev in kokil, mehanske obdelave in livarne strojne litine. Prav tako so bili zgrajeni pomembni energetske objekti, kjer sta najpomembnejša uvedba zemeljskega plina in izgradnja novega sistema 110 kV omrežja.

V kulturnem programu so sodelovali pevski zbor OŠ Store, pihalni orkester železarne Store, recitator AG Železar Store tov. Kerznar ter folklorna skupina iz Sentjurja

Zgrajeni novi obrati v sedanji fazi ne pomenijo zaključka izvajanja dolgoročnega razvojnega programa, temveč so v sedanjem trenutku v taki fazi, da bo potrebno še v naslednjem srednjeročnem obdobju 1981—1985 določene projekte pa še po letu 1985, zgraditi v taki meri, da bi bila dosežena zmogljivost količinske in kvalitetne proizvodnje, načrtovane v Železarni Store.

Na osnovi takšnih ugotovitev načrtujemo v novem srednjeročnem obdobju 1981—1985 kot glavno in najpomembnejšo razvojno usmeritev nadaljevanje dolgoročnega programa razvoja, prednostno na področju proizvodnje jekla. Nova obločna peč, ki je pričela svojo proizvodnjo konec leta 1979, lahko s obstoječo prvo obločno pečjo poveča proizvodnjo jekla z uvedbo izvenpečne metalurgije v letu 1985 okoli 230 tisoč ton, kar je v primerjavi z doseženo količino leta 1979 (manj

kot 70 tisoč ton surovega jekla) ogromen napredek ne samo v količini, temveč predvsem v rentabilnosti, storilnosti in kvaliteti proizvodnje.

Za doseganje omenjenih količin surovega jekla je potrebna v elektro jeklarji še druga naprava za kontinuirano vlivanje jekla, v valjarni II pa nova valjarska linija za proizvodnjo posebnih kvalitetnih vrst jekla za potrebe kovaške industrije. Ta linija bi morala v letu 1985 doseči proizvodnjo 100 tisoč ton kvalitetnih kovaških jekel.

Ob prioriteten razvojni investicijski dejavnosti za povečanje in za okrožitev jeklarskih in valjarskih zmogljivosti je prav tako prioriteta naložba v nov obrat jeklovleka, ki je tudi predpogoji za možen pričetek investicijskih del v valjarni II. Investicija v jeklovlek je načrtovana dalj časa, saj je bil investicijski program izdelan že pred 3 leti, pomeni pa to predvsem nadaljevanje razvojne poti jeklarstva v

Storah v smeri kvalitete brušenih in vlečenih profilov, ki bodo v pretežni meri tudi termično obdelani.

Prioritetnega značaja je tudi sanacija in potrebna investicijska naložba v livarno strojne litine, ki zadnja leta posluje z izgubo zaradi premajhne zmogljivosti, prevelikega živega dela, dotrajanosti nekaterih proizvodnih agregatov in opreme ter pogojev dela, ki onemogočajo večjo storilnost proizvodnje. Sanacija livarne strojne litine je usmerjena pretežno v povečanje proizvodov nodularne litine za avtomobilsko industrijo, industrijo kmetijske mehanizacije in hidravlike.

Pomembnega pomena je interni dogovor med temeljnimi organizacijami Železarne Store o izgradnji objekta vzdrževanja, ki je nujno potreben obrat za vzdrževanje visokih vrednosti, naloženih v osnovna sredstva v do-

sedanjem in prihodnjem investicijskem vlaganju v Železarno Štore. Objekt vzdrževanja bo lahko služil tudi za izvajanje določenih manjših investicijskih del, investicijske drobne opreme in tudi rezervnih delov.

Z navedenimi prioritetami prav gotovo ne mislimo zanemariti ostalih razvojnih in investicijskih ambicij ostalih temeljnih organizacij, kjer je zlasti pomemben razvoj litoželeznih in poljeklenih valjev v Storah, vendar je nemogoče v sorazmerno kratkem, petletnem razdobju novega srednjeročnega programa uresničiti vse pozitivne razvoje zamisliti na tako široki investicijski fronti. Uresničevanje teh investicijskih nalog, poleg navedenih glavnih prioritet, bo odvisna predvsem od ustvarjenega dohodka in take oblike samofinanciranja, ki bo ob ustvarjenih lastnih sredstvih združevala tudi sredstva poslovnih partnerjev in s tem ugotavljala možnosti hitrejšega razvoja teh dejavnosti.

Tovarišice in tovariši!

Z razvojem železarne in njenim samoupravljanjem je najtesneje povezan tudi razvoj kraja Štor in družbenih odnosov v njem. Delovnim ljudem in krajanom Štor je kvaliteto njihovega življenja vedno določal utrip dosežkov dela in razvoja železarne. Uvedba samoupravljanja v Železarni Štore je sprostila možnosti, da delovni ljudje sami urejamo in uresničujemo svoje probleme in interese tudi v krajevni skupnosti. Zato ni slučaj, da se je že v prvem 10-letju samoupravljanja v železarni pričela bistveno spreminjati tudi podoba kraja in življenjski pogoji v njem. Velik delež za to so prispevali delovni ljudje in občani s prostovoljnim delom. Tako so nastali objekti: stadion, kegljišče, strelišče, otroška igrišča, vodovod, dom ljudske tehnike, ceste, zelenice in drugo. Skupne akcije železarne in občanov so omogočile tudi pridobitve, kot so: nova osnovna šola, gasilski in kulturni dom, vzgojnovarstvena ustanova, samopostrežna trgovina, dom upokojencev in v zadnjem času zdravstvena postaja.

Ob tem se je v 30 letih razvijala tudi samouprava v krajevni skupnosti. Krajevna skupnost Štore je bila ustanovljena leta 1962, pred tem je od leta 1957 dalje delovala stanovanjska skupnost Štore. V vseh letih so se spreminjali in dograjevali družbenoekonomski in samoupravni odnosi v krajevni skupnosti. Vseskozi je obstajala in obstoja tesna povezanost z železarno.

Ta povezanost posega v sleherno obliko družbenega življenja, dela in ustvarjanje pogojev za boljše življenje v kraju. V krajevni skupnosti so vsi problemi, pa naj gre za zadovoljevanje komunalnih, kulturnih, rekreacijsko športnih, izobraževalnih, varstvenih, stanovanjskih, ekolo-

ških, socialnih ali katerihkoli drugih potreb, tudi problemi samoupravno organiziranih delavcev v železarni.

Delovni ljudje in krajski Štor se zavedamo, da tudi v bodoče lahko naše vse zahtevnejše življenjske interese in potrebe uresničimo edino le na osnovi nadaljnjega izpopolnjevanja sistema samoupravljanja v osnovnih celicah naše samoupravne ureditve, to je v TOZD, kjer ustvarjamo in odločamo o rezultatih dela, ter v krajevni skupnosti, kjer si urejamo pogoje.

Tovarišice in tovariši!

Ob vseh razvojnih in delovnih naporih nismo pozabili načrtovati tudi na področju družbenega standarda. Poleg investicijskih nalog v zaokroževanje proizvodnih zmogljivosti in spremeljajočih splošnih pomenov osnovnih temeljnih organizacij bo v novem srednjeročnem obdobju dan pomemben poudarek tudi razvoju družbenega standarda, zlasti izgradnji večjega števila stanovanj ter razvoju zmogljivosti za oddih in rekreacijo naših delavcev in krajanov.

Zavedamo se, da je pred nami še veliko nalog, težav in naporov. Vendar so korenine samoupravljanja tako globoke, da je zraslo v veličastno drevo samoupravne socialistične skupnosti Jugoslavije, v katerem sodelujemo enakopravno, zavzeto, delovno in uspešno milijonske množice ljudi in občanov.

Tovarišice in tovariši!

Ko smo ob tem jubileju naredili našo oceno o prehojeni poti, se moramo dobro zavedati, da smo jih prvič naredili brez našega tvorca socialistične stvarnosti — tovariša Tita. Na naših licih so se posušile solze. Spoštovanje, kakršnega smo izkazali velikemu državniku, veliko bolje govori, kot najbolj priznane besede, kaj je za nas, naše narode pomenil Tito in kakšno mesto je imel in vse to bo ostalo v naših srcih.

V delu in življenju se moramo privajati, da smo brez Tita, nikakor pa se ne smemo odvajati od njegovega učenja in dela. Tivtva misel je vcepljena v naša srca in naš razum. V našem vsakodnevem delu brez njega moramo biti dostojni do velikega predsednika, velikega borca, človeka, katerega ime smo imeli nehnno na naših ustnicah, Tita, ki je načrtoval naš razvoj. Z boljšim delom, z znanjem in predvsem ustvarjalnostjo nas vseh in vsakogar bo naš jutrišnji dan lepši, srečnejši in bogatejši. To želimo tudi mi danes, to želijo in pričakujejo od nas tudi bodoče generacije.

Naj živi naša samoupravna, socialistična, neuvrščena, bratska skupnost narodov in narodnosti Jugoslavije!

Naj večno živi spomin na tovariša Tita!

Podeljena so priznanja samoupravljalca DO Železarne Štore za leto 1980

Na proslavi posvečeni 30. obletnici samoupravljanja v Železarni Štore in krajevnega praznika Krajevnega skupnosti Štore, ki si je izbrala dan predaje ključev Železarne Štore delovnemu kolektivu v upravljanje kot svoj krajevni praznik, so bili proglašeni dobitniki internih priznanj samoupravljalca.

Interno priznanje samoupravljalca je družbeno priznanje, ki ga vsako leto podeljuje konferenca osnovnih organizacij zveze sindikata Železarne Štore zaslužnim delegatom za njihovo aktivno in požrtvovalno delo v organih samoupravljanja, družbeno-političnih organizacijah, ki so posebnega pomena za razvoj samoupravljanja, delegatskega sistema in družbeno-političnega življenja v TOZD, delovnih skupnostih in delovni organizaciji Železarne Štore.

Konferenca osnovnih organizacij zveze sindikata Železarne Štore je razpisala podelitev priznanj ob letošnji 30. obletnici samoupravljanja s posebnim poudarkom, da se priznanja podelijo v večjem številu kot v preteklih letih.

Izvršni odbori osnovnih organizacij zveze sindikata Železarne Štore so posredovali 52 predlogov, ki so se nanašali na podelitev priznanj posameznikom in samoupravni delovni skupini.

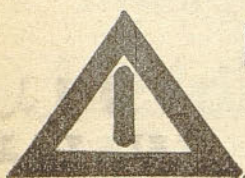
Komisija za priznanja in odlikovanja pri konferenci osnovnih organizacij zveze sindikata Železarne Štore je temeljito proučila vse predloge in sprejela sklep, da se za leto 1980 podeli internó priznanje samoupravljalca: samoupravni delovni skupini prog I. izmene TOZD valjarna II ter naslednjim tovarišicam in tovarišem:

1. Žibret Anton — TOZD vzdrževanje
2. Rozman Franc — TOZD vzdrževanje
3. Senica Ivan — TOZD vzdrževanje
4. Samec Franc — TOZD vzdrževanje
5. Gajser Stane — TOZD vzdrževanje
6. Ramšak Marjan — TOZD vzdrževanje
7. Sedlar Bojan — TOZD elektroplavž
8. Šuster Maks — TOZD livarna II
9. Hrastnik Anton — TOZD livarna II
10. Lah Jože — TOZD MO
11. Majer Tomo — TOZD MO
12. Leskovšek Zlatko — TOZD MO
13. Camloh Anton — TOZD TT
14. Šumej Stane — TOZD TT
15. Selčan Franc — TOZD KK
16. Golob Jože — TOZD KK
17. Solinc Milan — TOZD valjarna I
18. Borovšek Franc — TOZD valjarna I
19. Leskovšek Leon — TOZD energetika
20. Vodeb Martin — TOZD jeklovlek
21. Godec Martin — TOZD jeklarna
22. Mackovšek Anton — TOZD jeklarna
23. Malec Boris — TOZD jeklarna
24. Mlakar Bogomir — TOZD transport
25. Korže Martin — TOZD transport
26. Brinovec Ivan — TOZD DPG
27. Pavič Milan — TOZD livarna I
28. Dečman Vili — TOZD livarna I
29. Preskar Riko — DS za kadre
30. Valant Mirko — DS priprava proizvodnje
31. Artiček Stane — DS priprava proizvodnje
32. Arzenšek Boža — DS za ekonomiko in organizacijo
33. Straus Milan — DS za ekonomiko in organizacijo
34. Jovanovski Lazar — DS za investicije in razvoj
35. Stokovnik Slavka — DS za kom.
36. Srebotnjak Dušan — DS za kom.
37. Kroflič Zdravko — TOZD valjarna II
38. Gucmandel Jože — TOZD valjarna II

Vsem letošnjim dobitnikom internega priznanja samoupravljalca bodo priznanja vročena na prvih sejah delavskih svetov v TOZD in delovnih skupnostih.

Letos, ko praznujemo 30. letnico samoupravljanja v Železarni Štore, se spominjamo tudi vseh tistih posameznikov, ki so s svojim odgovornim delom, osebnim vzgledom in požrtvovalnostjo prispevali v svojih mandatnih dobah veliko svojega prostega časa in naporov. Zato smo se ob tej priliki na osrednji proslavi poizkusili oddolžiti vsem članom prvo izvoljenega delavskega sveta Železarne Štore, vsem dosedanjim predsednikom delavskih svetov in upravnih odborov delovne organizacije Železarne Štore s skromnimi spominskimi darili.

V imenu konference osnovnih organizacij zveze sindikata, samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij Železarne Štore čestitamo vsem dobitnikom internih priznanj samoupravljalca in spominskih daril z željo, da boste tudi v bodoče vlagali vse svoje sposobnosti v nadaljnji razvoj in krepitev samoupravnega socialističnega sistema in novih delovnih uspehov v dobrobit vseh delovnih ljudi Jugoslavije.

NA CESTI
NISI SAM

PIONIRJI IGD ŠTORE - DRŽAVNI PRVAKI

Pisali smo že, da so štorski pionirji — gasilci dosegli izreden uspeh, ko so pred mesecem dni v Ptuj postal republiški prvaki. Prav tako je osvojila najvišji naslov v republiki štorska ženska vrsta, ki pa se, žal, državnega tekmovanja zaradi objektivnih vzrokov ni udeležila. Skoda, kajti ženske dosegajo časovne norme, ki so nad republiškim povprečjem.

Upravni odbor IGD Štore mi je prijazno ponudil, naj se kot kronist dogodkov na tridnevno potovanje in tekmovanje s pionirji in nekaterimi člani društva udeležim prvenstva Jugoslavije v gasilskih veščinah na Sutjeski v dneh od 5.—7. septembra. Seveda sem se veselo povzpел v četrtek ob 11. uri na avtobus celjskega Izletnika. Zapis celotne kronike potovanja bi bil predolg za našega Železarja. Kraj sam je podrobno opisal na svoji poti z organizacijo ZB Štore tovariš Vlado Renčelj, zato se bom omejil le na opis vtisov v najkrajši mogoči obliki.

*Pot v skrajni del Bosne, v Črno goro, katera teče skozi prele-

nirji, slovenski prvaki, so prvi dan tekmovali v vaji z brentačo in premagali vse ostale (22) ekipe. Dosegli so odličan čas 11,4 sekunde, drugouvrščene ekipe so pustili za seboj za okrog 4 sekunde. V zgodnjih jutranjih urah pred začetkom tekmovanja je delegacija, sestavljena iz predstavnikov vseh nastopajočih ekip, ponesla venec k spomeniku padlim v bitki na Sutjeski in se tam poklonila njihovu spominu. Slovensko delegacijo sta sestavljala Štorovčana Hedvika Nušev in pionir Angelo Kragelj ter gasilski častnik-borec Štamberger Vlado iz Ptuja.

Drugi dan tekmovanja je bil prava živčna preizkušnja za nas spremljevalce. Pionirji so nastopili v igri MED ŠTIRIMI OGNJI in v prvem srečanju zlahka opravili z desetino iz Mengša. Enako so premagali male gasilce iz Vrtnjačke banje. Osminsko finalne tekme so bili oproščeni zaradi uspeha z brentačo. V zadnji igri so naše za las premagali pionirji SLOGE iz Zrenjanina. Tako smo na hitro izračunali, da smo zasedli drugo mesto, vendar smo

napisala na srbsko-hrvatskem jeziku. Potem so pionirke slikali in filmali, na zmagovalnem odru pa so prejeli v trajno last POKAL PRVAKA DRŽAVE ter zlate medalje z diplomami. Dejali

in 35-letno delo Štefana Krum-paka, mentorja skoraj vseh dosedanjih gasilskih uspehov v Štoreh, se bogato obrestuje. Zasluzni tovariš se bliža upokojitvi, njegovo požrtvovalno delo bo

Prvaki s pokalom in kolajnami

Državna delegacija gasilcev je položila venec na grob junakov Sutjeske

pe zgodovinske soteske Sutjeske, Pive in Drine, je pomenila za večino nas največje in najbolj impresivno doživetje. Na splošno je Sutjeska naredila name nepozaben vtis. Vsa večja jugoslovanska mesta in kraje, z izjemo makedonskih, sem videl na svojih privatnih potepanjih, v mladinskih brigadah in pri služenju JLA, toda Sutjeska je ena, kot je le ena Neretva in drugi kraji, ki so in bodo rodovom pomenili živo zgodovino borbe naših narodov. Sutjeska je pojem človekovega junaštva, večnega hropenja jugoslovanskega človeka po svobodi. 6508 imen je zapisanih v kamnu muzeja, bilo jih je še več, vseh onih borcev Titove vojske, ki so na tem mestu izgubili življenje. Sskrat večje sile sovražnikov niso dosegle svojega namena, kajti Tito in ideja, ki je vse povezovala, sta storila, da je v očeh in mislih borcev tudi smrt pomenila življenje. Kipar Živković in slikar Hegedušić sta te misli upodobila v svojih nesmrtnih stvaritvah.

In prav tu, na velikem stadionu, se je zbralo čez 2000 članov in članic ekip gasilskih društev iz vse Jugoslavije na petem državnem prvenstvu, Štorski pio-

se uštel, kar se je pokazalo šele naslednje jutro. Prednost v vaji z brentačo je bila takšna, da prvo mesto štorskih pionirjev-gasilcev ni bilo vprašanje. Napovedovalec je ob razglasitvi PRVAKA DRŽAVE prebral kratek tekst zgodovine kraja Štore in industrijskega gasilskega društva, ki sva ga z Janezom na hitro

so jim tudi, da bodo zastopali našo državo na gasilski olimpijadi naslednje leto v Nemčiji.

Poleg naših pionirjev so imeli večji ali manjši uspeh tudi skoraj vse druge nastopajoče slovenske desetine. Begunje so podobno v absolutni kategoriji v moški konkurenci osvojile naslov najboljšega v državi.

Vseskozi nas je spremljalo lepo vreme, pa smo si ogledali še znamenitosti krajev v okolici. Videli smo jaso, kje je maršal Tito imel svojo poslednjo malico skupaj z veterani, potem ko je odkril spomenik Bitke na Sutjeski. Pod čez 2300 m visokim gorskim očakom VOLUJAKOM nam je prijazni domačin pokazal najmanjšo vas v Jugoslaviji, imenovano SUHA. Steje namreč le dve hiši. Bili smo deležni gostoljubja, v krčmici IZORKA pa smo prepevali domače in partizanske pesmi tako, da je pritegnila vsa gostilna in zraven še slučajno prisoten polkovnik JLA.

Vtisov je bilo toliko, da bi jih bilo dosti za cel časopis, zaključimo naj s tem, da so štorski pionirji-gasilci dosegli doslej največji uspeh štorskega gasilstva. Sploh so gasilci velika družina

do nadaljevali Janez Klakočar, Hribernik, Strašek in drugi. Z želimo jim uspeha!

Pionirjem in njihovim vodji Janezu iskrene čestitke!

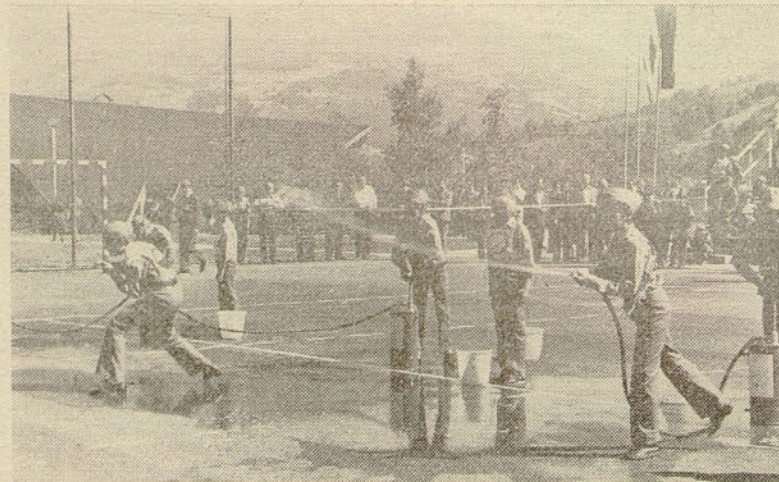
JoK

Popravka

V 17. številki našega glasila je v izjavi, ki jo je dal tovariš Štefančič Ivan, prišlo do neljube napake v odstavku, ki je polkrepko tiskan. Pravilno se mora ta odstavek glasniti:

Delavsko samoupravljanje danes pomeni z ene strani veliko demokratičnost odnosov, na drugi strani pa veliko odgovornost do spoštovanja ustave, neodtujljivih pravic delavcev v razpolaganju z dohodkom v vzajemni povezanosti in odgovornosti delavcev, v solidarnosti in razumevanju potreb pri razvoju družbe kot celote.

Na tretji strani pod sliko je pravilno člani drugega delavskega sveta.

Štorski pionirji med tekmovanjem z brentačo na državnem prvenstvu na Tjentištu

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

Kako smo delali

Skupna proizvodnja

V avgustu je znašala skupna proizvodnja na nivoju DO 26.000 ton in je bila:

- v primerjavi z operativnim planom za 1.429 ton nižja (5,2 %),
- v primerjavi z 1/12 letnega plana za 2.039 ton nižja (7,3 %),
- v primerjavi z dinamičnim planom za 3.724 ton nižja (12,5 %).

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je znašala 4.134 ton, kar je za 34 ton oziroma 0,8 % nad operativnim planom. V primerjavi z 1/12 letnega plana je bila proizvodnja višja za 498 ton (13,7 %) in od dinamičnega plana za 184 ton (4,7 %). Proizvodnja aglomerata je za 31 ton nad operativnim planom (0,8 %), oziroma za 13,7 %

nad 1/12 letnega plana.

Zaloge surovin so zadovoljive, prav tako tudi dobava koksa.

Jeklarna

Operativni plan je bil postavljen v višini 9.500 ton, proizvodnja pa je znašala 8.325 ton, kar je za 1.175 ton oziroma za 12,4 % manj od planirane količine. Proizvodnja gredic je bila manjša tudi od 1/12 letnega plana in to za 20,1 % in od dinamičnega plana za 24,3 %. Vzroki za nedoseganje plana so slaba kvaliteta vložka, nenehne okvare, zastoji na pečeh, remont več, kot je bilo planirano ter podaljšana remonta na EOP 1 in EOP 2.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih profilov je znašala 2.319 ton, od tega 1.866 ton blagovne proizvodnje in 453 ton predprofilov za hladno predelavo. Operativni plan je predvideval 2.550 ton valjanih proizvodov. Dejanska proizvodnja je bila nižja za 231 ton (9,1 %). Od 1/12 letnega plana je bila proizvodnja nižja za 98 ton (4,1 %) in od dinamičnega plana za 601 tono (20,6 %). V avgustu so dosegli rekordno količino izvaljanih specialnih profilov — 735 ton. Drugače pa so imeli težave pri obratovanju, saj je zaradi popravil na koračni peči proizvodnja tekla preko stare plamenične peči.

Valjarna II

Proizvedeno je bilo 8.585 ton valjanih proizvodov, kar je za 15 ton več od operativnega plana (0,2 %), 252 ton več od 1/12 letnega plana (3 %), od dinamičnega plana pa je bila proizvodnja manjša za 145 ton (1,7 %).

V avgustu so imeli večje težave zaradi pomanjkanja gredic, ki so bile tudi nekvalitetne.

Jeklovlek

V avgustu je bila dosežena skupna proizvodnja hladno predelanih valjanih profilov v višini 785 ton, kar je za 30 ton več (4,7 %) od operativnega plana in 1/12 letnega plana. Od dinamičnega plana je bila proizvodnja manjša za 70 ton (8,2 %). Proizvodnja brušenih profilov je bila predvidena v višini 395 ton; dosežena je višja za 18 ton oziroma za 4,6 %. Proizvodnja vlečnih profilov je bila planirana v višini 360 ton; dosežena je višja za 13 ton (3,6 %).

Livarna I

Proizvodnja v avgustu je znašala 1.209 ton in je bila manjša od:

— operativnega plana za 86 ton (6,7 %),

— 1/12 letnega plana za 640 ton (34,6 %),

— dinamičnega plana za 405 ton (25,1 %).

Glavni vzroki za nedoseganja plana so v zakasnelem začetku po kolektivnem dopustu, zmanjšanju delovnega prostora zaradi investicijskih del in pomanjkanju delovne sile.

Livarna II

Dosežena je bila proizvodnja 643 ton. Presežena je bila le 1/12 letnega plana, in to za 1,4 %. Proizvodnja je bila manjša od operativnega plana za 2,4 % in od dinamičnega plana za 2,6 %. Vzrok za nedoseganje plana je v pomanjkanju jeklenih odpadkov in sode. Zaradi pomanjkanja zlozmine uporabljajo več jeklenih odpadkov in deloma tudi grodlja, kar povzroča višje materialne stroške.

Obdelovalnica valjev

Proizvodnja je znašala 185 ton in je bila manjša od operativnega plana in od dinamičnega plana za 57 ton (23,6 %), od 1/12 letnega plana pa za 118 ton (38,9 %).

Primanjkovalo jim je surovcev, kar je povzročilo znižanje zalog in visok izmeček. Ker ni bilo dovolj dela na valjih, so opravljali storitveno obdelavo za druge TOZD in pospešeno koristili letne dopuste, tako da vsi stroji niso bili zasedeni na vseh izmenah.

Obdelovalnica litine

Proizvedeno je bilo 55 ton obdelane litine in je tako proizvodnja manjša od operativnega in dinamičnega plana za 19 ton (25,7 %), od 1/12 letnega plana pa za 16 ton (22,5 %).

Za lažje stroje jim je primanjkovalo dela zaradi zaključnih naročil ali slabše dobave surovcev. Livarna I je poslala manj surovcev, kot je bilo planirano. Na nižjo proizvodnjo je vplivala tudi obdelava sklopov in zavor za Metalno, kjer je nižja produktivnost, tako je v celoti izpadla obdelava vztrajnikov za TAM, čeprav jih je livarna II poslala v zadostni količini.

Tovarna traktorjev

Operativni plan in dinamični plan sta bila postavljena v višini 300 komadov traktorjev, proizvedeno pa je bilo 319 komadov traktorjev, torej 19 kom. (6,3 %) več. Od 1/12 letnega plana (500 kom.) pa je bila proizvodnja manjša za 36,2 %.

Operativni plan je bil postavljen v avgustu nižje zaradi kolektivnega dopusta (4, 8.—16. 8.). Dejansko so obratovali le 14 dni in dosegli dnevno proizvodnjo 23,5 traktorjev. Veliko nekompletnih traktorjev so imeli zaradi pomanjkanja kolesnih obrobočev, ki jih dobavlja Dubrava, Sremska Mitrovica. To povzroča težave v proizvodnji, zastoje pri prevzemu, dodatne stroške in neredno odpremo.

Zaposleni

Avgusta je bilo v naši DO zaposlenih 3.417 delavcev, letni plan pa jih je predvideval 3.488. Z upoštevanjem zaposlenih iz nadur in pogodbenega dela (105) jih je bilo v avgustu skupaj zaposlenih 3.522, kar je v primerjavi z letnim planom skupno zaposlenih (3.602) 2,2 % manj.

Častitljiv jubilej

V Trbovljah je bil 8. septembra 1900 rojen eden naših najbolj znanih revolucionarjev, tovariš Miha Marinko. Kot nezakonski sin služkinje je moral že s trinajstimi leti na delo v steklaro, čez dve leti pa v rudnik, kjer se je pridružil revolucionarnemu delavskemu gibanju. Leta 1919 je postal član SKOJ in se je udeleževal v kulturno-prosvetnih društvih.

Po odslužitvi dveletnega vojaškega roka se je leta 1923 vrnil v Zagorje, kjer je pričel kot rudar; sprejet je bil v članstvo komunistične partije Jugoslavije. Zaradi sodelovanja v akciji proti Orjuni je bil mesec dni zaprt, nato pa je emigriral v Francijo. Tam je delal v rudnikih. Bil je predstavnik jugoslovanskih emigrantov v sindikatu in v jugoslovanski sekciji KP Francije. Dopisoval je v Glas jugoslovanskih izseljencev. Leta 1931 je odšel v Berlin in nato v Moskvo, kjer je obiskoval višjo partijsko šolo. Po vrnitvi v domovino leta 1933 je bil instruktor CK komunistične partije Jugoslavije v pokrajinskem komiteju za Slovenijo; nato je bil sekretar pokrajinskega komiteja. Leta 1934 ga je ljubljanska policija aretirala in po dveh mesecih preiskave konfirirala v Trbovlje. Tam je delal pri gradnji ceste in vodil okrožni komite. Kot podpisnik proglasa za ustanovitev Neodvisne delavske stranke je bil leta 1935 zopet aretiran; izpustili so ga in ponovno aretirali, odpeljali v Zagreb, mučili, po dveh mesecih zapora pa na procesu v Beogradu zaradi pomanjkanja dokazov oprostili oktobra 1936.

Na ustanovnem kongresu KP Slovenije 17. in 18. aprila 1937 na Čebinovem nad Trbovljami je bil izbran v CK KP Slovenije. Nato je ilegalno vodil skupino rudarjev za pomoč španskim protifašistom, a ga je partijsko vodstvo iz Pariza poslalo nazaj v Slovenijo. Zopet so ga aretirali in konfirirali v Braslovče. Uspel je spodbiti zakonitost odločbe o konfiniranju in se je po dveh mesecih vrnil v Trbovlje. Tu je legalno vztrajal (čeprav je bil izpostavljen političnim šikanam in kaznim), dokler ni koncem leta 1939 organiziral in vodil devetdnevno stavko. Tedaj se je umaknil v ilegalo; delal je v zvezi slovenskega delovnega ljudstva in bil nato instruktor CK KPJ pri CK KP Hrvatske. Zaprl so ga in po dveh mesecih izročili ljub-

ljanski policiji, ki ga je konfirirala v Brusnice pri Novem mestu. Odtod je pobegnil v Zagreb in bil zadolžen kot instruktor CK KPJ v Bosni.

Januarja 1941 so ga poslali v Ljubljano, kjer je urejal časopis Ljudska pravica. Že aprila 1941 ga najdemo med prostovoljci, nato pa med vodilnimi organizatorji narodnoosvobodilne borbe. Julija je postal politkomisar glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. V izredno težavnih pogojih je mesec dni organiziral NOB na Štajerskem. Septembra je odšel na posvetovanje vrhovnega štaba v Stolice, zatem je vodil akcijo na Bučko, 8. decembra 1941 je bil zopet aretiran in obsojen na 30 let ječe. V ječi Castel Franco v Italiji je vodil organizacijo KP in OF, konec 1943. pa pobegnil in prišel na osvobodeno ozemlje. Politično je delal na Primorskem in v Trstu. Konec leta 1944 so ga poslali v Makedonijo, nato je delal v CK KPJ, 15. junija 1946 pa je postal predsednik narodne vlade Slovenije, sekretar CK KP Slovenije in IOOF. Vemo, da je bil predsednik Ljudske skupščine LRS, član IK CK ZKJ, sekretar CK ZKS, predsednik glavnega odbora SZDL Slovenije in še kje, na najvišjih položajih naših političnih forumov.

Tovariš Miha Marinko je rezervni generalmajor, nosilec spomenice 1941 in narodni heroj. Poznamo ga kot delavskega voditelja in organizatorja delavskega gibanja v Sloveniji pred vojno, odločnega borca našega narodnoosvobodilnega boja in prizadevnega graditelja socialistične Jugoslavije ter tesnega sodelavca tovariša Tita.

Ob osemdesetletnici burnega, bogatega, težkega življenja tega revolucionarja, pa vendar zelo plodnega in koristnega za razvoj našega socialističnega humanizma, se iskrenim čestitkam vsega delovnega razreda Jugoslavije pridružujemo tudi člani delovne skupnosti naše železarne. Izrekamo mu globoko zahvalo za ves trud, ki ga je vložil v ustvarjanje tistega položaja, kakršnega so si naši narodi in narodnosti priborili s socialistično ureditvijo.

Želimo ga še dolgo srečevati v naši sredini kot izkušenega svetovalca pri razreševanju težavnih problemov naše sedanjosti.

Zamislimo se

Znano je, da smo Slovenci že od nekdaj znani kot veliki ljubitelji zlahodne kapljice. Našo deželo je že v preteklosti zajelo več »valov alkoholizma«. Nekdaj je prevladovalo vino, zadnje čase pa se močno dviga potrošnja žganih alkoholnih pijač. Statistika nam pove, da je v zadnjem času poraba čistega alkohola na prebivalca v Sloveniji dosegla že 15 l. S tem smo že prekosili vse države v svetu — razen Francije.

V Sloveniji nimamo zanesljivih podatkov o številu alkoholikov. Predvideva se, da jih je okrog 90 tisoč. Pri vsakem alkoholiku trpijo še vsaj trije, svojci, sodelavci in ljudje v soseski. Iz tega je razvidno, da je pri nas okrog 400 tisoč ljudi, ki so neposredno ali posredno prizadeti zaradi alkoholizma. Pri vsem tem je najbolj žalostno to, da je čedalje več alkoholizma med mladimi ljudmi. Če k temu zlu dodamo, da se vedno več mladih ljudi vdaja še narkomaniji, užitkom cigaretnega dima, tabletomaniji in raznim drugim oblikam zasvojenosti in upadanju natalnosti, se ne moremo ustaviti zli slutnji, da slovenskemu narodu grozi že v bližnji bodočnosti nazadovanje.

Med ljudstvom je razširjena miselnost, da daje alkohol moč za delo, krepí kri in podobno. Zakoreninjeno je prepričanje, da je alkohol potreben pri težkem fizičnem delu. Od tega tudi pojav, ki nam je vsem dobro poznan, da je potrošnja alkoholnih pijač razširjena med delavci na fizično težkih delovnih mestih in da je ravno med temi največ alkoholikov. Iz navedenega nam je lahko razumljivo, da malokdo sprejme resnico, da alkohol zelo neugodno vpliva na delovno sposobnost in storilnost.

Alkohol povzroča dobro voljo, dviga v človeku samozavest in vzbuja nekritično borbenost. Ničlikokrat popijemo kozarec ali dva vina, da bi bili pogumnejši pred življenjskimi težavami. Pri tem se ne vprašamo, koliko nam je v resnici ta kozarec vina pomagal prebroditi in

rešiti težave. Namesto da bi reševali življenjske probleme na trezen in smotrni način, jih rešujemo z alkoholom v sebi, ki nam ustvarja lažniv in navidezen občutek moči in zadovoljstva. To večkratno »pomoč«, dobljeno s kozarcem vina, pozneje drago plačamo, ne samo alkoholiki, ampak tudi družina in družba. Čeprav imamo po uživanju alkoholne pijače občutek moči, je resnica prav nasprotna; naša delovna sposobnost, moč in razum so pod vplivom alkohola močno okrnjeni in zmanjšani.

V naši samoupravni, moderni, motorizirani in avtomatizirani družbi ne moremo in ne smemo mirno prenašati čedalje več alkoholikov in vseh negativnih posledic alkoholizma.

Omenili smo že, da alkohol ustvarja v nas nekritičnost in lažniv občutek moči. Počutimo se močnejšega in mislimo, da opravljamo svoje delo bolje. Resnica je nasprotna: alkohol zmanjšuje moč mišic, upočasnjuje nam reflekse, slabi odpornost našega organizma proti raznim boleznim, negativno vpliva na delovno sposobnost in storilnost. Ščasoma pa povzroči razpad naše osebnosti, pričnemo zanemarjati družinske in družbene odgovornosti in dolžnosti in končno nas privede v moralni in etični propad.

Ob tem razmišljanju o uživanju alkohola in alkoholizma pogledjmo sebe in se odkrito vprašajmo, kakšen je naš odnos do uživanja alkohola? Ali morda že nismo potencialni kandidat alkoholika, ali pa smo že morda kronični alkoholik?

Vsakdo izmed nas je prepričan, da je tista količina alkoholne pijače, ki jo popije sam, še normalna in še ne more pustiti v nas nobenih posledic, ne glede na to, kolikšna je ta količina in kakšne kvalitete. Zavedati se moramo, da ni vseeno ali določeno količino alkohola popije človek nežne ali močne postave. Ni vseeno, ali kdo pije močne ali blage alkoholne pijače, ali pije počasi ves dan in ni nikoli pijan, je pa vedno pod vplivom alkohola, ali pije hitro in se kmalu opije. Med nami je tudi velika razlika po občutljivosti oziroma odpornosti organizma proti alkoholu. Razumljivo je, da težko določimo, kje preneha naša meja normalnega pitja in kdaj preide v alkoholno bolezen.

Najboljše napotilo o tem vprašanju nam je dala Svetovna zdravstvena organizacija z definicijo, ki pravi, da je kronični alkoholik vsakdo, kdor trajno in čezmerno uživa alkoholne pijače in pri komur je odvisnost od alkohola tolikšna, da ga privede do duševnih motenj ali okvar njegovega lastnega psihičnega in fizičnega zdravja, do težav v odnosih z okoljem, v katerem živi in dela, ter do škode v socialnem in ekonomskem pogledu. Med alkoholike se že šteje tisti, ki kaže začetno znamenje v tej definiciji opisanih motenj.

Alkoholik je po svojem značaju zelo pogosto spremenjen, družbeno izgubljen, zdravstveno uničen, od družbe in družine zavržen, je težak družbeni in zdravstveni invalid, je nujno potreben zdravljenja.

Omenili smo že, da lahko za alkoholika štejemo vsakega posameznika, ki redno in čezmerno uživa alkoholne pijače ter postane odvisen od alkohola in pri tem trpi njegovo zdravje, blaginjo, njegov in ugled njegove družine. Navadno sam alkoholik ni zmožen ugotoviti, ali se je pri njem že razvila alkoholna bolezen. Kaj kmalu pa njegovo bolezen opazi zelo dobro njegova okolica. Sam alkoholik le počasi prihaja do spoznanja, da je njegov odnos do alkoholne pijače povsem drugačen, kot je to pri treznih ljudeh.

Preden se alkoholik odloči za zdravljenje, se dolgo časa brez uspeha sam trudi s svojo zasvojenostjo z alkoholom in si prizadeva, da bi se je kakorkoli rešil. To mu ne uspe, ker ne more pustiti pijače brez tuje pomoči, to se pravi brez ustreznega zdravljenja. Naša dolžnost in odgovornost je, da pravočasno ocenimo stanje in da takemu bolniku pomagamo preden pride do najtežjih posledic. Alkoholik sam sebi brez tuje pomoči ne more pomagati.

Statistični podatki zavarovalnic prepričljivo dokazujejo, da je življenjska doba alkoholika krajša za 15 do 20 let in če se pravočasno ne pričnejo zdraviti, umirajo med 50 in 55 letom starosti, torej v času, ko bi lahko družini in družbi še veliko prispevali.

Alkoholizem povzroča tudi invalidnost. Alkoholiki postanejo za delo nesposobni v svojem najproduktivnejšem obdobju življenja, to je med 30. in 50. letom starosti. Alkoholik v povprečju izostane z dela letno okoli 2 meseca, v življenju pa izgubi okoli 10 let delovnega staža, kar predstavlja veliko osebno in gospodarsko škodo. Pred invalidskimi komisijami za ocenjevanje delovne sposobnosti se odstotek alkoholikov veča. Večina od njih se ni nikdar ustrezno zdravila.

Med alkoholiki je precej več delovnih nesreč kot med nealkoholiki. Alkoholik pogosto izostane z dela zaradi pitja in čisto prihaja na delo prepozno. Njegovo delo v pijanosti ali »mačku« se po kakovosti in količini nikakor ne more enačiti z delom treznega in zdravega človeka. Alkoholik z vsemi svojimi negativnimi lastnostmi ustvarja v svoji delovni sredini nezadovoljstvo in napetosti.

Ob spoznanju, da je alkoholizem medicinsko socialna bolezen, se samo od sebe poraja vprašanje, kako to nevarno razvado oziroma zasvojenost preprečevati. Da to ni lahko, nam najbolje ponazarja dejstvo, da si lahko vsakdo nemoteno in v neomejenih količinah nabavi alkoholno pijačo.

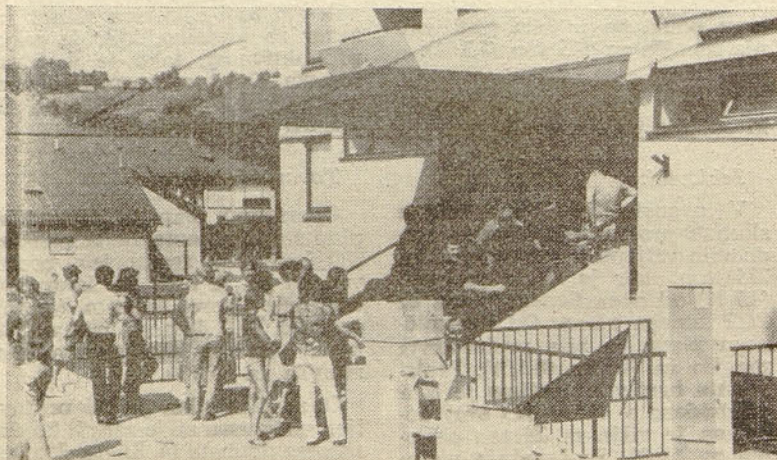
V boju proti alkoholizmu posameznik ne more biti uspešen. Uspeh se edino lahko doseže v koordiniranem sodelovanju več činiteljev. V organizaciji združenega dela bi se morala organizirati predavanja in široko zasnovana akcija, kjer bi se delavci seznanili s škodljivimi vplivi alkoholizma. Nosilec boja proti alkoholizmu mora biti socialna zdravstvena služba v tesnem sodelovanju s kadrovsko službo, organi upravljanja in sindikalno organizacijo, z enotnim programom dela za preprečevanje alkoholizma.

V krajevni skupnosti mora biti nosilec boja proti alkoholizmu organizacija rdečega križa skupaj s socialno zdravstveno službo na terenu in ostale družbeno-politične organizacije.

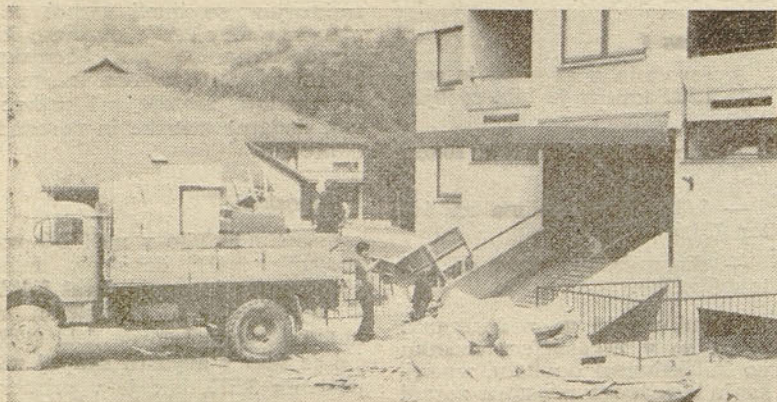
Izredno pomembno je, da se v boju proti alkoholizmu poveča posebna skrb mladini, kar je sedaj komaj opazno. Mladi ljudje še v večini primerov niso zasvojeni z alkoholom in pravilno prikazovanje strahot

Nova stolpnica - težko pričakovani ključ

Na Lipi so odprli novo stolpnico in 15. avgusta razdelili ključe novih stanovanj. Novi stanovalci, kakor tudi drugi krajani, so ta dan že težko pričakovali, kajti nova stanovanja so bila resnično potrebna. V novi stolpnici je 52 stanovanj. Dve stanovanji pripadata delavcem novega zdravstvenega doma, ostala pa zaposlenim v Železarni Štore. Vsa pohvala graditeljem in investitorju, ker je to drugi objekt z urejeno okolico (lepe travnate površine in asfaltirani parkirni prostori). Prvi objekt je bil zdravstveni dom, kjer manjkajo le klopi pred vhodom za zgodnje obiskovalce, ko je zdravstveni dom še zaprt.

Cakanje na ključe stanovanj

In tako je bilo takoj po sprejemu ključev ter vse naslednje dni

te bolezni bi marsikoga obvarovalo žalostne usode alkoholika. Ravno pri mladini se najlaže doseže, da ne bodo podedovali našega emocionalnega stališča do uživanja alkohola.

Pomembno vlogo pri preprečevanju alkoholizma imajo tudi klubi zdravljenih alkoholikov. Uspeh boja proti alkoholizmu ne mora biti odvisen od posameznika, ampak od celotne družbe.

Alkoholizem je bolezen in ker je znano, da se alkoholik v večini primerov ne more sam zdraviti, mu je nujno potrebna pomoč. Zdravljenje alkoholika je dolgotrajen in zapleten proces. V njegovo zdravljenje so vključeni razen zdravnikov še psihologi, socialni delavci in alkoholikovi svojci. Predvsem pa se mora v proces zdravljenja aktivno vključiti sam alkoholik, od katerega je v največji meri odvisen uspeh zdravljenja.

Noben alkoholik se ne odloči za zdravljenje sam. Za zdravljenje se šele odloči takrat, ko se zaradi svoje alkoholne bolezni znajde v taki stiski, da iz nje ne vidi poti in mima več nobenega izhoda. V takšno stisko ga lahko pripelje njegovo zdravstveno stanje, ko spozna, da je njegova alkoholna bolezen že načela njegovo zdravje tako močno, da mu že resno pojemajo njegove življenjske moči in je resno ogroženo njegovo življenje. V mnogih primerih se alkoholik odloči za zdravljenje, ko mu zaradi njegovega popivanja in dolgoletnega zanemarjanja delovne obveznosti grozi disciplinski ukrep z odpustom iz službe, oziroma kadar se temu izogne le, če privoli v zdravljenje. Tudi sodišče lahko izreče alkoholiku varstveni ukrep o obveznem zdravljenju, če ta stori pod vplivom alkohola kaznivo dejanje. Redki so tisti alkoholiki, ki se odločijo za zdravljenje po dolgotrajnem prepričevanju svojcev in prijateljev in to šele običajno takrat, ko jih alkoholizem pripelje v kakršnokoli stisko.

Pomembno vlogo pri odločitvi alkoholika, da se prične zdraviti, lahko odigra žena, ki mora biti odločna in neizprosna. Nepreklicno ga mora postaviti pred izbiro: ali zdravljenje ali razveza zakona. Če še to ne zaleže, se mora žena obrniti po pomoč v delovno organizacijo, kjer je mož zaposlen, kajti tudi delovna organizacija je dolžna zahtevati, da se njihov sodelavec-alkoholik začne zdraviti. Če alkoholik kljub vsemu še odklanja zdravljenje, ga moramo z navedenimi ukrepi spraviti v takšno stisko, iz katere ne bo imel druge poti, kot je zdravljenje. Ko se alkoholik končno odloči za zdravljenje, smo mu to dolžni omogočiti in mu pomagati, da se zdravi in končno rehabilitira.

Zdravljenje alkoholika se prične tudi z njegovo prevzgojo, da se z njo odvrne vse tiste negativne vedenjske motnje in lastnosti, ki si jih je pridobil v dolgih letih alkoholizma. Prevzgoja odraslega človeka je dolg in zapleten proces, ki zahteva veliko napora in vztrajnosti. Najvažnejše je, da pripravimo alkoholika do tega, da prizna svojo bolezen in se zaveda, da sam sebi ne more pomagati, da pričakuje in sprejme pomoč od drugih. Zato je bistvenega pomena, da se vsak zdravljeni alkoholik čimprej vključi v klub zdravljenih alkoholikov, kjer nadaljuje zdravljenje.

Znano je, da bo zdravljenje alkoholika najbolje razumel alkoholik, ki se je tudi in se še sam zdravi. Ta mu bo najlaže iz svojih izkušenj svetoval, kako se naj izogiba nevarnosti, ki mu zastavljajo pot k uspešnemu zdravljenju. Ob pomoči starejših članov kluba bo spoznal, da mora stopiti iz anonimnosti in da mora postati iz predmeta zdravljenja prizadeven in misleč član ter delaven tovariš v terapevtskem procesu. Jasno je, da vsega tega postopka alkoholik ne more opraviti kot neznan in skrivajoča se oseba, zato mora nastopiti javno. Če alkoholika ni bilo sram, da se je leta kazal v družbi, družini in na cesti pijan, nima sedaj smisla, da bi se sramoval svojega sklepa, da bo nehal piti in da bo kot trezen človek stopal skozi vrata kluba. Končni cilj delovnega kluba zdravljenih alkoholikov je, da se alkoholik reši alkoholne zasvojenosti, da kot enakopraven član človeške skupnosti zavzame v družbi tisto mesto, ki mu pripada glede na njegove sposobnosti in prizadevanja. Klub je šola, ki prevzgaja alkoholika in mu pomaga, da se enakopravno vključi v družbo. Delo članov kluba ni družbeno-politične narave, ampak sloni na terapevtskem in vzgojnem delu, ki ga zdravljeni opravljajo zaradi sebe, zaradi svoje družine in prijateljev, kakor tudi v korist družbe, v katero se vrača kot trezen in dostojen človek.

Alkoholizem kot socialni pojav in kot težka socialno-medicinska bolezen preži na slehernega člana naše družbe. Z razvojem naše samoupravne socialistične družbe in v skladu z organizacijo zdravstvene in socialne službe se delovna organizacija vse pogostejše javlja kot nosilec razširjenega zdravstvenega varstva, kamor sodi tudi preprečevanje alkoholizma. To pa bo pripomoglo do boljših uspehov, ne samo v socialno-medicinskem pomenu, ampak tudi pripeljalo k boljšemu standardu delovnega človeka in k napredku družbe.

Klub zdravljenih alkoholikov

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

GOSTJE

Sportna dvorana Golovec in pravzaprav vse mesto Celje kot tudi okolica je bilo od 22. 8. do 30. 8. 1980 last mladih košarkarjev iz dvanajstih evropskih držav, kajti v tem času se je odvijalo 9. evropsko mladinsko prvenstvo, na katerem se je zbrala vsa mlada košarkarska elita stare celine, ki naj bi kmalu prevzela tudi vodilne položaje v evropski košarki.

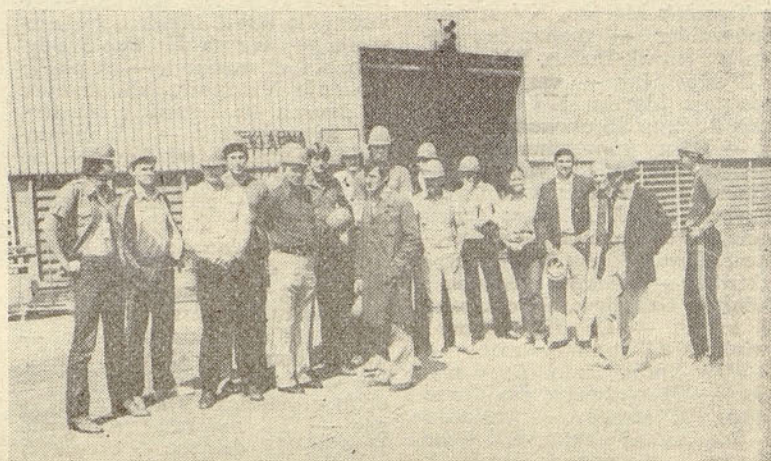
Za prvenstvo je bilo čutiti veliko zanimanje po vsej Evropi, saj skoraj ni bilo udeležence, ki ne bi poslala v Celje tudi posebne poročevalce, tako da je bila košarkarska javnost po vsej Evropi očitno dobro obveščena o dogajanjih v Celju.

Mladinsko evropsko prvenstvo v košarki je uradno odprl predsednik skupščine SRS tov. Milan Kučan.

Slovenske železarne oziroma Železarna Štore je ob takih in podobnih prireditvah pogostokrat pokazala razumevanje do prireditev in je tako tudi v tem primeru prevzela pokroviteljstvo nad mladinsko ekipo košarkarjev iz SSSR.

Mladi košarkarji iz Sovjetske zveze so obiskali železarno Štore v torek, dne 26. 8. 1980 in si ogledali obrate jeklarne, valjarne II in tovarne traktorjev.

Po ogledu obratov je bil za košarkarje SSSR v Domu železarjev na Teharjah organiziran sprejem, kjer je v imenu Slovenskih železarn in delovne organizacije tekmovalce in spremstvo pozdravil predstavnik KPO tov. Zelič Franc, jim zaželel veliko tekmovalnih uspehov in medaljo. Ob tej priliki so jim podelili tudi spominsko darilo. Motoh

Reprezentanca SSSR pred halo jeklarne, kjer sta jih sprejela tov. Zelič in tov. Gozdnikar. Kot vemo, so košarkarji SSSR osvojili zlato medaljo za prvo mesto.

O hrani

V teku so intenzivne priprave na II. kongres o hrani, ki naj bi bil v začetku novembra v Novem Sadu. Kot je predvideno, bodo razpravljali o vključevanju Jugoslavije v mednarodno delitev dela in o mogočnostih izvoza hrane iz naše države. Tema je tem aktualnejša, ker po vsej državi na veliko razpravljajo o izvajanju stabilizacijskih ukrepov. Le poljedelstvo, ne samo po oceni strokovnjakov, daje in lahko zagotovi še večji doprinos, da bi se zmanjšal plačilni deficit z inozemstvom.

Za povečanje poljedelske proizvodnje so pogoji. Po besedah inženirja Luke Petkovića so predpogoji za to mnoge kvalitativne spremembe, ki so že uresničene v našem agrokompleksu. Čeprav jugoslovanska poljedelska proizvodnja še ni razvita do tiste mere, da bi lahko vedno in popolnoma zadovoljila vse domače potrebe, vendar je dejstvo, da se vedno bolj razrašča osvajanje deviznega tržišča. Veliko izvažamo, vendar je vse večje število tistih, ki se zanimajo za naše poljedelske proizvode preko izvoza opreme, tehnike in tehnologije, kar že uresničujemo v okoli dvajsetih državah, v glavnem v državah v razvoju. Tudi izvoz gotovih poljedelsko prehrabnih proizvodov ni majhen — okoli 700 milijonov dolarjev. Kljub temu je to daleč

pod našimi mogočnostmi — prirodnih, industrijskih, znanstvenih in kadrovskih — s katerimi razpolaga naš agrokompleks.

Za II. kongres o hrani je do sedaj prijavljenih 60 referentov — največ iz Hrvaške, Vojvodine in Srbije. Avtorji so naši znani znanstveniki iz inštitutov in poljedelskih fakultet, kot tudi strokovnjaki iz neposredne proizvodnje.

Po besedah inženirja Luke Petkovića so se med pripravami na ta kongres na žalost pokazale neke naše tradicionalne slabosti in neorganiziranosti, v katerih pravzaprav leži del vzrokov počasnega širjenja poljedelstva na tuje tržišče. K sodelovanju so namreč povabljene tudi naše največje zunanjetrgovinske organizacije, kot na primer General-eksport, Astra, Agrovojvodina in druge, nato bančne organizacije, ki imajo znatne izkušnje pri kreditiranju izvoza in pri napredku poljedelske proizvodnje. Prav tako so povabljene k sodelovanju na kongresu in da dajo svoj prispevek samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Njihov odziv pa je za sedaj zelo slab. Ker se ne ve, da je tema Drugega kongresa o hrani vključevanje Jugoslavije v mednarodno delitev dela in možnost izvoza hrane iz naše države, pričakujemo, da bodo tudi te teme pripravljene za kongres.

KADROVSKE VESTI

V avgustu so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije

Špiljak Zvonimir, KV strugar — MO litina; Mulej Nevenka, SS ekonomski tehnik — DS za finance; Peperko Anton, KV orodjar — TT obdelava; Likovič Viktor, KV valjavec — valjarna II; Romih Milan, KV strugar — valjarna II; Plahuta Silvo, KV rezkalec — mehanična delavnica; Tomaž Želimir, PK livar kalupar — livarna II; Kozjan Stanislav, KV strojni ključavničar — valjarna I; Dizdarevič Camil, NK delavec — livarna II; Vrbeč Branko, KV valjavec — valjarna II; Turnšek Marjan, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Novak Dušan, KV strojni ključavničar — valjarna II; Podergajs Martin, KV orodjar; Zlaus Roman, SS ekonomski tehnik — DS za komercialne posle; Jesenko Marjan, KV valjavec — valjarna II; Završek Anton, NK delavec — MO litina; Čuješ Franc, KV el. mehanik — elektroobrat; Novak Albin, KV obratni električar — elektro delavnica; Zbičajnik Gabrijela, SS ekonomski tehnik — DS IR; Omerza Darinka, KV administrator — DS EOS; Boršič Branko, KV rezkalec — TT obdelava; Majaronc Janko, PK strugar — valjarna II; Bogdanovič Zoran, KV livar kalupar — livarna I; Drogenik Franc, NK del. — valjarna I; Petrinšak Branko, NK delavec — livarna II; Grujičič Dragoljub, NK delavec — livarna II; Ilič Duško, NK delavec — valjarna I; Durić Ibrahim, NK delavec — valjarna I; Kopranič Ljubomir, KV strugar — MO valji; Knaflec Marija, NK delavka — livarna II; Oset Jožef, KV elektroinstalater — merilna služba; Bosak Milan, KV valjavec — valjarna II; Dorontič Milenko, NK delavec — TT montaža; Plavčak Jože, NK delavec — valjarna I; Marković Tome, NK delavec — livarna II; Štukl Anton, KV strojni ključavničar — elektroobrat; Vizjak Silvo, KV strojni ključavničar — jeklovlek; Jazbec Stanislav, NK delavec — komunalna; Zečelj Milan, NK delavec — valjarna I; Barušič Rifat, NK delavec — livarna II; Dizdarevič Izet, NK delavec — livarna II; Zečiri Fehmi, NK delave — valjarna I; Palir Milan, PKV prodajalec — DS za komercialne posle; Tadić Andrija, KV ključavničar — mehanična; Hotič Fikret, NK delavec — komunalna; Lugarič Mladen, KV valjavec — valjarna II; Maksimovič Mladen, NK delavec — livarna I; Strakl Izet, KV RTV mehanik — plavž; Pušnik Karl, PK varilec — TT obdelava; Sheholli Isa, NK delavec — valjarna I; Ojsteršek Boris, PK strugar — TT obdelava; Mangefič Enes, NK delavec — el. plavž; Avdullah Avdulah, NK delavec — el. plavž; Steiner Andrej, SS delavec milice — DS za kadre in splošne zadeve.

Iz JLA so se vrnil:

Doberšek Alojz, PK delavec —

valjarna II; Vrtarič Zlatko, NK delavec — livarna II; Jurak Edi, KV avtomehanik — TT montaža; Jager Franc, KV avtomehanik — TT montaža; Arzenšek Jože, NK delavec — DS komercialna; Klatkočar Karl, KV avtomehanik — TT montaža; Hribnik Ivan, KV valjavec — valjarna II.

Izključeni iz delovne organizacije zaradi neopravičenih izostankov so bili:

Zeqiri Shemse, NK delavec — livarna I; Bečić Sulejman, NK delavec — livarna II; Selekar Martin, NK delavec — TT montaža; Broz Ivan, NK delavec — TT montaža; Kladnički Drago, NK delavec — valjarna I; Komarički Ivan, NK delavec — livarna II; Babič Mladen, žerjavovodja — livarna II; Sebič Bogdan, KV el. mehanik — el. plavž; Hodrnja Vladimir, NK delavec — livarna II; Ferenčak Mladen, KV avtomehanik — TT montaža; Mujkanovič Mladen, PK talilec — jeklarna; Regoršek Franc, KV varilec — mehanična delavnica; Vodusek Jakob, NK delavec — valjarna I; Alič Fahrudin, NK delavec — livarna II; Fric Jože, NK delavec — vzdrž. transportnih sredstev; Žabrl Stanislav, KV slikar pleskar — TOZD kontrola; Carevič Milenko, voznik mot. vozil — TT obdelava; Hržica Vlado, avtoklepar — TT montaža; Kaukovič Husein, NK delavec — el. plavž; Gavranovič Drago, gimnaz. — livarna II; Dizdarevič Esad, NK delavec — valjarna I; Rkman Milan, KV žerjavovodja — livarna II; Sterkl Franc, PK natak — DPG Rab; Vovk Franciška, kuharica — DPG Rab.

V JLA sta odšla:

Jevšenak Ivan, kem. tehnik — KK in Nikolič Ratko, strojni ključavničar — valjarna II.

Z odpovednim rokom so odšli:

Knez Englbart, strojni ključavničar — mehanična; Mežnar Milan, ing. strojništva — energetski obrat — Srednik Mihael, NK delavec — valjarna I.

Zaradi negativne ocene v poizkusni dobi je odšel Dedić Mehmed, NK delavec — livarna I.

Po lastni želji so odšli:

Tahiri Bejtuš, NK delavec — livarna II; Klakočar Karl, avtomehanik — TT montaža; Jezovšek Marko, KV avtomehanik — TT montaža; Safar Martin, KV avtomehanik — TT montaža.

Na novo življenjsko pot sta stopila:

Karmuzelj Marjan — mehanična delavnica; Malec Viktor, — valjarna II.

Iskreno čestitamo!

Naraščaj v družini so dobili:

Prebreza Sefki — livarna I; Jost Alojz — transport; Cmok Franc — energetika; Zupančič Avgust, Veber Zoran — energetika; Pasarič Andrej — SGK; Fajdiga Marko — el. obrat; Brač-

ko Daniel — valjarna II; Strašek Anton — mehanična obdelava; Mašera Franc — mehanična delavnica.

UPOKOJENCI

MASTNAK Ivan, rojen 24. 5. 1929., stanujoč Štore 75. Od 1953. do 1959. leta je bil zaposlen v Granitni industriji v Oplotnici. V Zelezarni Štore se je zaposlil leta 1959 kot pomočni delavec v livarni sive litine. Leta 1963 je bil prerazporejen na dela in naloge žerjavovodje. Leta 1964 je bil premeščen v obdelovalnico valjev kot žerjavovodja. Pred upokojitvijo je zaradi zdravstvenih razlogov opravljal dela pomožnega delavca.

Invalidsko je bil upokojen 13. 9. 1980.

JEREB Franc, rojen 2. 10. 1928., stanujoč Podgrad 12, Sentjur. V Zelezarni Štore se je zaposlil leta 1946. Po odsluženju vojaškega roka se je ponovno zaposlil leta 1950 kot dvigalec grobe proge v valjarni. Leta 1969 je bil prerazporejen k opravljanju del in nalog valjar I. Pred upokojitvijo je bil na delovnem mestu valjar grobe in fine proge.

Redno je bil upokojen 5. 9. 1980.

Ob smrti vašega upokojenca Jakoba PEVCA iz Celja se po tej poti najlepše zahvaljujem celotnemu kolektivu in sindikatu Zelezarne Štore za izkazano pozornost in darovanje vencev. Posebna zahvala pihalnemu orkestru Zelezarne Štore za zaigrane žalostinke in zadnje spremstvo.

Žena Marija PEVEC
in hčerka Ljudmila
z družino

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ZELENARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradniški Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

KLINAR Ivan, rojen 20. 11. 1929., stanujoč Laška vas 2, Štore. Od leta 1969 do 1970 je bil zaposlen v Cinkarni Celje. Dne 10. 7. 1970 si je pridobil lastnosti delavca v Zelezarni Štore kot pečar v valjarni. V istem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih. Pred upokojitvijo je bil ogrevalc fine proge.

Redno je bil upokojen 31. 8. 1980.

KRAJINC Rudolf, rojen 18. 4. 1925., stanujoč Nova vas 31a, Sentjur. Leta 1947 do 1948 je bil zaposlen v JDZ Celje. V Zelezarni Štore se je zaposlil leta 1948 kot dvigalec v valjarni. Leta 1951 je bil premeščen v livarno sive litine kot žerjavovodja notranji. Ta dela je opravljal vse do upokojitve.

Redno je bil upokojen 15. 8. 1980.

MALEC Boris, rojen 4. 1. 1928., stanujoč Zvodno 27, Teharje. Njegova prva zaposlitev je bila v Zelezarni Jesenice leta 1942 do 1945. Lastnosti delavca v Zelezarni Štore si je pridobil 17. 11. 1947 kot laborant v kemijskem laboratoriju. Leta 1955 je bil premeščen v jeklarno kot topil. delovodja. Leta 1977 je bil na delovnem mestu delovodja elektropeč.

Redno je bil upokojen 15. 8. 1980.